

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)
15 päivänä kesäkuuta 2006 *

Yhdistetyissä asioissa C-393/04 ja C-41/05,

joissa on kyse EY 234 artiklaan perustuvista ennakkoratkaisupyynnöistä, jotka cour d'appel de Liège (C-393/04) ja tribunal de première instance de Liège (C-41/05) (Belgia) ovat esittäneet 15.9.2004 ja 24.1.2005 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet yhteisöjen tuomioistuimeen 17.9.2004 ja 3.2.2005, saadakseen ennakkoratkaisun asioissa

Air Liquide Industries Belgium SA

vastaan

Ville de Seraing (C-393/04) ja

Province de Liège (C-41/05),

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. W. A. Timmermans sekä tuomarit J. Makarczyk, R. Silva de Lapuerta (esittelevä tuomari), P. Kūris ja G. Arestis,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

julkisasiamies: A. Tizzano,
kirjaaja: hallintovirkamies K. Sztranc,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 13.10.2005 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Air Liquide Industries Belgium SA, edustajinaan avocat P. De Bandt, avocat H. Deckers ja avocat G. Lienart,
- Seraingin kaupunki, edustajinaan avocat J.-L. Gilissen, avocat R. Ghods ja avocat M.-P. Donea,
- Liègen provinssi, edustajanaan avocat C. Collard,
- Belgian hallitus, asiamiehenään M. Wimmer,
- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään J.-P. Keppenne ja B. Stromsky,

kuultuaan julkisasiamiehen 30.3.2006 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyynnöt koskevat valtiontuen käsitteen tulkintaa ja niitä mahdollisia oikeudellisia seurauksia, jotka kansallisella tasolla voivat aiheutua tällaisen tuen olemassaolosta. Ne koskevat myös vaikutukseltaan vastaavan maksun ja sisäisen maksun käsitteiden tulkintaa.
- 2 Nämä pyynnöt on esitetty asioissa, joissa kantajana on Air Liquide Industries Belgium SA (jäljempänä Air Liquide) ja vastaajina yhtiöltä Seraingin kaupunki ja toisaalta Liègen provinssi.
- 3 Air Liquide on kansainvälinen konserni, joka on erikoistunut teollisuus- ja lääkekaasujen tuotantoon ja toimittamiseen ja joka tarjoaa myös liitännäisiä palveluja. Air Liquide toimittaa erityisesti happea, typpeä, vetyä ja monia muita kaasuja useille eri toiminnan aloille, joita ovat muun muassa terästeollisuus tai jalostus, kemia tai metallurgia, lasi-, elektroniikka-, paperi-, elintarvike- ja lääkintäteollisuus tai avaruus- ja lentoteollisuus.
- 4 Näiden toimintojensa yhteydessä Air Liquide hoitaa muun muassa teollisuuskaasun toimituksia Belgiassa, Ranskassa ja Alankomaissa sijaitsevista eri tuotantolaitoksista näihin kolmeen edellä mainittuun valtioon sijoittautuneille asiakkailleen. Kyseiset toimitukset varmistetaan mainituissa valtioissa korkeapaineella toimivan putkiston avulla, joka mahdollistaa kaasun syöttämisen muun muassa teräs- ja kemianteollisuusalueille sijoittautuneille suurkuluttajille.

- 5 Air Liquidella on kaasun syöttämiseksi putkistoonsa yksi teollisuuskaasun tuotantoyksikkö Seraingin kaupungin alueella Liègen provinssissa. Kyseiseen yksikköön kuuluu teollisuuskaasun paineistusasema.

Kansallinen lainsäädäntö

- 6 Seraingin kaupungin kunnanvaltuusto teki 13.12.1999 päätöksen, jolla otettiin käyttöön käyttövoimavero. Kyseisessä päätöksessä säädetään kyseisen kaupungin alueella sijaitsevilta teollisuusyrityksiltä, kaupan ja rahoituksen alan yrityksiltä sekä maatalousyrityksiltä vuosittain kannettavasta verosta, jonka perusteena ovat moottorit, joita käytetään toimipaikoissa tapahtuvassa toiminnassa tai siihen liittyvissä laitoksissa riippumatta siitä, mikä on moottorin käyttöaine tai energianlähde. Kyseisen veron suuruus määräytyy käytetyn moottorin tehon mukaan.
- 7 Kyseisen päätöksen 3 §:ssä säädetään kuitenkin, että tietyt tilanteet on vapautettu verosta. Erityisesti 3 §:n 9 momentissa säädetään, että käyttövoimaveroa ei kanneta moottoreista, joita käytetään maakaasun paineistusasemilla sellaisten kompresso-
reiden käyttövoimana, joilla aikaansaadaan tarvittava paine syöttöputkissa.
- 8 Conseil provincial de Liège teki 30.10.1998 ja 29.10.1999 päätöksen, jolla otettiin käyttöön käyttövoimavero. Kyseisessä päätöksessä säädettiin Liègen provinssin hyväksi vuosittain kannettavasta verosta, jonka perusteena on moottori, riippumatta siitä, mikä on moottorin käyttövoima. Kyseinen vero kannetaan teollisuusyrityksiltä, kaupan ja rahoituksen alan yrityksiltä, maatalousyrityksiltä ja miltä tahansa ammatilta tai toimelta. Sen suuruus määräytyy käytetyn moottorin tehon mukaan.

- 9 Kyseisen päätöksen 5 §:ssä säädetään useista tilanteista, jotka on vapautettu tästä verosta. Erityisesti mainitun päätöksen 5 §:n 12 momentin perusteella moottorit, joita käytetään maakaasun paineistusasemilla sellaisten kompressoreiden käyttövoimana, joilla aikaansaadaan tarvittava paine syöttöputkissa, on vapautettu käyttövoimaverosta.

Pääasiat ja ennakkoratkaisukysymykset

Asia C-393/04

- 10 Air Liquide sai 28.6.2000 Seraingin kunnan veroluettelon otteen, jossa sitä kehoitettiin maksamaan vuoden 1999 toimintojen osalta 41 275 757 Belgian frangia (BEF) (1 023 199,20 euroa) käyttövoimaveroa.
- 11 Air Liquide esitti 22.9.2000 mainitun kunnan kunnanvaltuustolle oikaisuvaatimuksen saadakseen vapautuksen kyseisestä verosta.
- 12 Air Liquide nosti tämän jälkeen tribunal de première instance de Liègessä kanteen, jossa vaadittiin kyseisen oikaisuvaatimuksen hylkäämisestä tehdyn päätöksen kumoamista. Tämän kanteen yhteydessä se vetosi siihen, että käyttövoimaveron on syrjivä etenkin siitä syystä, että maakaasua toimittaville yhtiöille on myönnetty verovapaus, joka sen mielestä on mielivaltainen.
- 13 Tribunal de première instance de Liège hylkäsi 28.11.2002 antamallaan tuomiolla mainitun kanteen perusteettomana.

- 14 Air Liquide haki kyseiseen tuomioon muutosta cour d'appel de Liègeissä, joka päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko kunnallisesta käyttövoimaverosta myönnettävää vapautusta, joka myönnetään ainoastaan maakaasulaitoksissa käytettävien moottoreiden osalta eikä muiden teollisuuskaasujen yhteydessä käytettävien moottoreiden osalta, pidettävä Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksen konsolidoidun version 87 artiklassa tarkoitettuna valtiontukena?”

Asia C-41/05

- 15 Liègen provissi lähetti 20.4.2000 ja 9.5.2001 Air Liquidelle veroluettelon otteen, jossa tätä kehoitettiin maksamaan verovuoden 1999 osalta 4 744 980 BEF (117 624,98 euroa) ja verovuoden 2000 osalta 2 403 360 BEF (59 577,74 euroa) käyttövoimaveroa.
- 16 Air Liquide teki 26.6.2000 ja 23.7.2001 Liègen provinssin viranomaisille oikaisuvaatimukset saadakseen vapautuksen kyseisistä veroista.
- 17 Koska oikaisuvaatimukset hylättiin, Air Liquide nosti tribunal de première instance de Liègeissä kanteen, jossa vaadittiin mainittujen verojen poistamista ja niiden verovuoden 1999 osalta jo maksettujen verojen palauttamista, joiden suuruus oli 30 788 100 BEF (763 217,06 euroa). Tämän kanteen yhteydessä se vetosi siihen, että käyttövoimavero on syrjivä etenkin siitä syystä, että maakaasua toimittaville yhtiöille on myönnetty verovapautus, ja siihen, että kyseinen vero on ristiriidassa EY:n perustamissopimuksen kanssa.

18 Tribunal de première instance de Liège päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

- ”1) Onko maakunnallisesta käyttövoimaverosta vapauttamista, joka koskee ai-noastaan moottoreita, joita käytetään maakaasuasemilla, mutta ei muita teollisuuskaasuja varten käytettäviä moottoreita, pidettävä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen konsolidoidun version 87 artiklassa tarkoitettuna valtiontukena?

- 2) Mikäli edelliseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko kansallisen tuomioistuimen, jossa on vireillä maakunnallisesta käyttövoimaverosta myön-nettävän vapautuksen ulkopuolelle jääneen verovelvollisen tekemä valitus, velvoitettava käyttövoimaveron kantanut viranomainen palauttamaan kyseinen vero verovelvolliselle, jos tämä tuomioistuin toteaa, ettei veron kantaneen viranomaisen ole oikeudellisesti tai tosiasiallisesti mahdollista vaatia sitä verovelvolliselta, joka on saanut vapautuksen käyttövoimaverosta?

- 3) Onko käyttövoimaveroa, joka kohdistuu moottoreihin, joita käytetään teolli-suuskaasun toimittamiseen putkissa korkeapaineella, mikä edellyttää kompres-sointiasemaa, pidettävä perustamissopimuksen konsolidoidun version 25 artik-lassa ja sitä seuraavissa artikloissa kiellettyinä vaikutukseltaan vastaavana maksuna, koska sitä tosiasiallisesti kantaa maakunta tai kunta teollisuuskaasun toimittamisesta näiden alueen rajojen ulkopuolelle, kun maakaasun toimitta-minen samoissa olosuhteissa on vapautettu tästä verosta?

- 4) Onko käyttövoimaveroa, joka kohdistuu moottoreihin, joita käytetään teolli-suuskaasun toimittamiseen putkissa korkeapaineella, mikä edellyttää kompres-sointiasemaa, pidettävä perustamissopimuksen konsolidoidun version 90 artik-

lassa ja sitä seuraavissa artikloissa kiellettyinä sisäisenä verona tai maksuna, koska maakaasun toimittaminen on vapautettu tästä verosta?

5) Siinä tapauksessa, että edellä mainittuihin kysymyksiin vastataan myöntävästi, voiko käyttövoimaveroa maksanut verovelvollinen vaatia sitä palautettavaksi 16.7.1992 alkaen, jolloin annettiin tuomio asiassa Legros [ym.]?”

19 Yhteisöjen tuomioistuimen toisen jaoston puheenjohtajan 21.7.2005 antamalla määräyksellä asiat C-393/04 ja C-41/05 yhdistettiin suullista käsittelyä ja tuomion antamista varten.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Asiassa C-393/04 esitetty kysymys ja asiassa C-41/05 esitetty ensimmäinen kysymys

Kysymysten tutkittavaksi ottaminen

20 Belgian hallitus ja Euroopan yhteisöjen komissio väittävät, ettei näitä kahta kysymystä voida ottaa tutkittaviksi, koska vaikka niihin vastataan myöntävästi, vastauksilla ei ole mitään vaikutusta ratkaistaessa kyseisiä pääasioita, joissa vaaditaan riidanalaisten verojen palauttamista.

- 21 Belgian hallitus ja komissio huomauttavat, että kuten yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, kansallinen tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi toimija on saattanut suoritetun veron palauttamista koskevan vaatimuksen, ei lähtökohtaisesti voi silloin, kun on kyse EY 88 artiklan 3 kohdan viimeisen virkkeen rikkomisesta, osaltaan turvata niitä oikeuksia, joihin yksityinen oikeussubjekti voisi vedota. Tällainen palauttaminen luo näet vain ensimmäisen tuen lisäksi uuden lainvastaisen tuen, ja kansallisen tuomioistuimen on samalla tavalla kuin kaikkien muidenkin kansallisten viranomaisten noudatettava yhteisön oikeutta, eikä se näin ollen voi tehdä päätöstä, joka merkitsee toisen lainvastaisen tuen myöntämistä.
- 22 Sama hallitus ja komissio katsovat, että vaikka riidanalaisia vapautuksia on pidettävä valtioneuvon päätöksen, pääasian kantajalla ei kuitenkaan ole perustetta kieltäytyä maksamasta kyseisiä veroja. Asia on niiden mukaan toisin ainoastaan, jos kyseiset verot ovat tukitoimenpiteen rahoitustapa ja jos mainittujen verojen tuotto vaikuttaa tuen määrään. Käsiteltävänä olevassa asiassa näiden vapautusten soveltaminen ja niiden ulottuvuus eivät kuitenkaan täytä näitä ehtoja.
- 23 On huomautettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansallisten tuomioistuinten ja yhteisöjen tuomioistuimen välille EY 234 artiklalla luodussa yhteistyömenettelyssä yhteisöjen tuomioistuimen tehtävänä on antaa kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen vastaus, jonka perusteella kansallinen tuomioistuin voi ratkaista siinä vireillä olevan asian (ks. asia C-334/95, Krüger, tuomio 17.7.1997, Kok. 1997, s. I-4517, 22 kohta ja asia C-88/99, Roquette Frères, tuomio 28.11.2000, Kok. 2000, s. I-10465, 18 kohta).
- 24 On myös korostettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä, tehtävänä on harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen yhteisöjen tuomioistuimelle esittämällä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Yhteisöjen tuomioistuin voi kuitenkin kieltäytyä vastaamasta kansallisen tuomioistuimen esittämään ennakkoratkaisuky-

symykseen, jos on ilmeistä, että kansallisen tuomioistuimen pyytämällä yhteisön oikeuden tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen (ks. mm. asia C-421/97, Tarantik, tuomio 15.6.1999, Kok. 1999, s. I-3633, 33 kohta; asia C-437/97, EKW ja Wein & Co, tuomio 9.3.2000, Kok. 2000, s. I-1157, 52 kohta ja asia C-390/99, Canal Satélite Digital, tuomio 22.1.2002, Kok. 2002, s. I-607, 19 kohta).

25 Kansallisissa tuomioistuimissa käsiteltävien asioiden kohteen osalta on korostettava, että kuten asiaan liittyvistä asiakirjoista ja yhteisöjen tuomioistuimen istunnossa esitetystä huomautuksista ja etenkin pääasian kantajan antamista selityksistä ilmenee, vaikka Air Liquiden vaatimusten kohteena on riidanalaisten verojen palauttaminen, niillä pyritään myös kyseenalaistamaan niiden oikeudellisten keinojen pätevyys, joilla kyseiset verot on otettu käyttöön.

26 Näin ollen esitettyihin kysymyksiin on vastattava.

Vastaus mainittuihin kysymyksiin

27 On huomautettava, että EY 87 artiklalla on tarkoitus estää se, että jäsenvaltioiden väliseen kauppaan vaikuttavat julkiselta vallalta saatavat edut, jotka eri muodoissaan vääristävät tai uhkaavat vääristää kilpailua suosimalla tiettyjä yrityksiä tai tuotannonaloja (asia 173/73, Italia v. komissio, tuomio 2.7.1974, Kok. 1974, s. 709, 26 kohta).

- 28 Pääasiassa kyseessä olevia verovapautuksia on näin ollen tarkasteltava niiden edellytysten suhteen, joiden täyttymistä EY 87 artiklan 1 kohdassa edellytetään, jotta kansallinen toimenpide luokiteltaisiin valtiontueksi, eli että valtio rahoittaa tällaisen toimenpiteen tai se on myönnetty valtion varoista, että yrityksellä on olemassa etu, että mainittu toimenpide on valikoiva ja että toimenpide vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristää kilpailua.
- 29 Ensimmäisen ja toisen edellytyksen osalta on todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tuen käsite on yleisluonteisempi kuin avustuksen käsite sen vuoksi, että tuella ei tarkoiteta ainoastaan positiivisia suorituksia, kuten avustuksia, vaan myös valtion toimenpiteitä, jotka eivät ole avustuksia sanan suppeassa merkityksessä mutta jotka eri tavoin alentavat yrityksen vastattavaksi tavallisesti kuuluvia kustannuksia ja ovat siten sekä luonteeltaan että vaikutuksiltaan avustusten kaltaisia (ks. mm. asia C-143/99, *Adria-Wien Pipeline* ja *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, tuomio 8.11.2001, Kok. 2001, s. I-8365, 38 kohta; asia C-501/00, *Espanja v. komissio*, tuomio 15.7.2004, Kok. 2004, s. I-6717, 90 kohta ja asia C-66/02, *Italia v. komissio*, tuomio 15.12.2005, Kok. 2005, s. I-10901, 77 kohta).
- 30 Tästä seuraa, että toimenpidettä, jolla valtion viranomaiset myöntävät tietyille yrityksille vapautuksen maksuista ja jolla ei tosin siirretä valtion varoja mutta asetetaan edunsaaja taloudellisesti edullisempaan asemaan kuin muut maksuvelvolliset, on pidettävä EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontukena (ks. asia C-387/92, *Banco Exterior de Espana*, tuomio 15.3.1994, Kok. 1994, s. I-877, 14 kohta ja asia C-222/04, *Cassa di Risparmio di Firenze ym.*, tuomio 10.1.2006, Kok. 2006, s. I-289, 132 kohta).
- 31 Siltä osin kuin on kyse kolmannelle edellytykselle, joka koskee pääasiassa kyseessä olevien toimenpiteiden valikoivuutta, on selvää, että asianomaisia veroetuja ei sovelleta kaikkiin talouden toimijoihin, vaan ne myönnetään tietyn tyyppistä toimintaa harjoittaville yrityksille eli yrityksille, jotka käyttävät maakaasun paineistusasemilla moottoreita, joilla käytetään kompressoreita, joilla aikaansaadaan tarvittava paine syöttöputkissa.

- 32 Kyseisiä toimenpiteitä ei näin ollen voida pitää yleisinä vero- tai talouspoliittisina toimenpiteinä, koska niitä ei sovelleta kaikkiin talouden toimijoihin (ks. em. asia Italia v. komissio, tuomio 15.12.2005, 99 kohta ja asia C-148/04, Unicredito Italiano, tuomio 15.12.2005, Kok. 2005, s. I-11137, 49 kohta).
- 33 Valtiontuen olemassaoloa koskevan neljännen edellytyksen osalta EY 87 artiklan 1 kohdassa edellytetään, että kysymyksessä oleva toimenpide vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua.
- 34 Tällaisen määrittelyn tekemisen kannalta oikeuskäytännöstä ilmenee, ettei ole tarpeen osoittaa, että myönnetty tuki todellisuudessa vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja että se tosiasiallisesti vääristää kilpailua, vaan on ainoastaan tutkittava, saattaako tämä tuki vaikuttaa tuohon kauppaan ja vääristää kilpailua (asia C-372/97, Italia v. komissio, tuomio 29.4.2004, Kok. 2004, s. I-3679, 44 kohta sekä em. asia Italia v. komissio, tuomio 15.12.2005, 111 kohta ja em. asia Unicredito Italiano, tuomio 15.12.2005, 54 kohta).
- 35 Erityisesti on todettava, että kun jäsenvaltion myöntämä tuki vahvistaa yrityksen asemaa jäsenvaltioiden välisessä kaupassa muihin, kilpaileviin yrityksiin verrattuna, kyseisen tuen on katsottava vaikuttavan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Ei myöskään ole tarpeen, että tuensaajayritys itse osallistuu jäsenvaltioiden väliseen kauppaan (ks. mm. em. asia Italia v. komissio, tuomio 15.12.2005, 115 ja 117 kohta ja em. asia Unicredito Italiano, tuomio 15.12.2005, 56 ja 58 kohta sekä oikeuskäytäntöviittaukset).
- 36 Lopuksi tuen suhteellisen vähäinen merkitys tai tukea saavan yrityksen suhteellisen vaatimaton koko ei lähtökohtaisesti sulje pois sitä mahdollisuutta, että tuki vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan (ks. yhdistetyt asiat C-278/92–C-280/92, Espanja v. komissio, tuomio 14.9.1994, Kok. 1994, s. I-4103, 42 kohta).

37 Ennakkoratkaisua pyytäneiden tuomioistuinten on edellä esitettyjen tulkintaan liittyvien seikkojen perusteella ratkaistava, onko pääasioissa kyse valtiontuesta.

38 Asiassa C-393/04 esitettyyn kysymykseen ja asiassa C-41/05 esitettyyn ensimmäiseen kysymykseen on näin ollen vastattava, että kunnallista tai maakunnallista käyttövoimaveroa koskevaa vapautusta, joka myönnetään ainoastaan maakaasulaitoksissa käytettävien moottoreiden osalta eikä muiden teollisuuskaasujen yhteydessä käytettävien moottoreiden osalta, voidaan pitää EY 87 artiklassa tarkoitettuna valtiontukena. Ennakkoratkaisua pyytäneiden tuomioistuinten on arvioitava, ovatko valtiontuen olemassaoloa koskevat edellytykset täyttyneet.

Asiassa C-41/05 esitetty toinen kysymys

39 Tällä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee yhteisöjen tuomioistuimelta niistä oikeudellisista seurauksista, joita kyseisen vapautuksen määrittämisellä valtiontueksi on, ja sellaisella verovelvollisella olevista oikeuksista, joka on maksanut veron, josta muille yrityksille myönnetty vapautus voi olla tällaista tukea.

40 Tähän kysymykseen vastaamiseksi on huomautettava, että EY 88 artiklan 3 kohdan kolmannen virkkeen mukaan jäsenvaltio ei saa toteuttaa ehdottamiaan toimenpiteitä, ennen kuin ne on todettu yhteismarkkinoille soveltuviksi.

41 Yhteisöjen tuomioistuin on tältä osin katsonut, että kansalliset tuomioistuimet voivat puuttua valtiontukien valvontajärjestelmään ainoastaan, jos se perustuu oikeuskäytännössä EY 88 artiklan 3 kohdan kolmannen virkkeen mukaiselle

valtioneuvoston toteuttamista koskevalle kiellolle tunnustettuun välittömään oikeusvaikutukseen. Yhteisöjen tuomioistuin on etenkin korostanut, että jäsenvaltioiden tuomioistuinten tehtävänä on turvata yksityisten oikeussubjektien oikeudet, jos kansalliset viranomaiset eivät mahdollisesti noudata tukien toteuttamista koskevaa kieltoa (ks. yhdistetyt asiat C-261/01 ja C-262/01, Van Calster ym., tuomio 21.10.2003, Kok. 2003, s. I-12249, 53 kohta).

- 42 Niiden toimenpiteiden osalta, jotka voidaan toteuttaa tai jotka on toteutettava kyseisen oikeussuojan turvaamiseksi, yhteisöjen tuomioistuin on tarkentanut, että kansallisten tuomioistuinten on tehtävä tällaisesta noudattamatta jättämisestä, johon yksityiset oikeussubjektit ovat vedonneet, kaikki päätelmät kansallisten prosessuaalisten keinojen mukaisesti sekä tukitoimenpiteiden toteuttamista koskevien toimien pätevyyden että EY 88 artiklan 3 kohdan vastaisesti myönnetyn rahallisen tuen takaisin perimisen osalta (ks. asia C-354/90, *Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires* ja *Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon*, tuomio 21.11.1991, Kok. 1991, s. I-5505, Kok. Ep. XI, s. I-495, 12 kohta ja asia C-174/02, *Streekgewest*, tuomio 13.1.2005, Kok. 2005, s. I-85, 17 kohta).
- 43 Yhteisöjen tuomioistuin on myös todennut, etteivät ne, joilla on velvollisuus suorittaa maksu, voi vapautua kyseisen maksun suorittamisesta vetoamalla siihen, että muiden yritysten saamaa vapautusta on pidettävä valtioneuvoston tukena (ks. asia C-390/98, *Banks*, tuomio 20.9.2001, Kok. 2001, s. I-6117, 80 kohta). Tästä seuraa, että vaikka oletetaan, että pääasiassa kyseessä oleva vapautus on EY 87 artiklassa tarkoitettu tukitoimenpide, kyseisen tuen mahdollisella lainvastaisuudella ei voi olla vaikutusta itse veron laillisuuteen.
- 44 EY 88 artiklan 3 kohdan viimeisessä virkkeessä määritellään näet velvoite, jonka tarkoituksena on varmistaa, että tukea ei myönnetä, ennen kuin komissio on todennut sen yhteismarkkinoille soveltuvaksi. Tässä yhteydessä kansallisten tuomioistuinten valtuudet ovat lähinnä ennaltaehkäiseviä, eivätkä ne voi ylittää komissiolle myönnettyjä valtuuksia silloin, kun se tekee perusteellisen tutkinnan jälkeen päätöksen valtioneuvoston tuen laillisuudesta.

- 45 Lopuksi on huomautettava, että sen perusteella, että potentiaalisten edunsaajien joukko laajennetaan muihin yrityksiin, ei voida poistaa EY 88 artiklan 3 kohdan vastaisesti myönnetyn tuen vaikutuksia, vaan se johtaa sitä vastoin kyseisen tuen vaikutusten kasvamiseen.
- 46 Asia olisi toisin, jos maksu ja säädetty vapautus ovat erottamaton osa tukitoimenpidettä. Jotta maksun voidaan katsoa olevan erottamaton osa tukitoimenpidettä, maksun ja tuen välillä on oltava sovellettavassa kansallisessa lainsäädännössä säädetty varojen osoittamista koskeva sellainen sitova yhteys, jonka mukaisesti maksun tuotto osoitetaan väistämättä tuen rahoittamiseen ja sillä vaikutetaan suoraan tuen suuruuteen ja tämän seurauksena arviointiin tuen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille (ks. em. asia Streekgewest, tuomion 26 kohta ja yhdistetyt asiat C-266/04–C-270/04, C-276/04 ja C-321/04–C-325/04, Casino France ym., tuomio 27.10.2005, Kok. 2005, s. I-9481, 40 kohta). Maksun ja tietylle yritysryhmälle myönnetyn mainittua maksua koskevan vapautuksen välillä ei kuitenkaan ole mitään sitovaa yhteyttä. Maksua koskevan vapautuksen ja sen ulottuvuuden soveltaminen ei nimittäin ole mitenkään riippuvainen maksun tuotosta (ks. em. asia Streekgewest, tuomion 28 kohta ja em. yhdistetyt asiat Casino France ym., tuomion 41 kohta).
- 47 On selvää, ettei pääasiassa ole osoitettu, että käyttövoimaveron ja sen osalta säädettyjen vapautusten välillä olisi tällainen yhteys.
- 48 Asiassa C-41/05 esitettyyn toiseen kysymykseen on näin ollen vastattava, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen verovapautuksen mahdollisella lainvastaisuudella ei valtiontukea koskevan yhteisön oikeuden perusteella voi olla vaikutusta itse veron laillisuuteen, joten yritykset, joilla on velvollisuus suorittaa kyseinen vero, eivät voi vapautua kyseisen veron suorittamisesta tai saada sitä palautetuksi vetoamalla kansallisissa tuomioistuimissa siihen, että myönnetty vapautus on lainvastainen.

Asiassa C-41/05 esitetyt kolmas ja neljäs kysymys

Alustavat huomautukset

- 49 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii kolmannella ja neljännellä kysymyksellään selvittämään, voidaanko käyttövoimaveroa pitää EY 25 artiklassa tarkoitettuna tuonti- ja vientitullia vaikutukseltaan vastaavana maksuna tai EY 90 artiklassa kiellettyinä syrjivänä sisäisenä verona tai maksuna.
- 50 Aluksi on todettava, että vaikutukseltaan vastaavia maksuja ja syrjiviä sisäisiä veroja tai maksuja koskevia perustamissopimuksen määräyksiä ei voida soveltaa samanaikaisesti, eli sama toimenpide ei perustamissopimuksen järjestelmässä voi kuulua samanaikaisesti näihin kumpaankin ryhmään (asia C-266/91, Celbi, tuomio 2.8.1993, Kok. 1993, s. I-4337, 9 kohta).

Kolmas kysymys

- 51 On korostettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tavaroille yksipuolisesti asetettu vero tai maksu, jonka perusteena on valtion rajan ylittäminen, on EY 25 artiklassa tarkoitettu vaikutukseltaan vastaava maksu, jos se ei ole varsinainen tulli; asia on näin riippumatta veron tai maksun määrän vähäisyydestä, nimikkeestä ja kantamistavasta (ks. asia C-347/95, UCAL, tuomio 17.9.1997, Kok. 1997, s. I-4911, 18 kohta; asia C-72/03, Carbonati Apuani, tuomio 9.9.2004, Kok. 2004, s. I-8027, 20 kohta ja asia C-293/02, Jersey Produce Marketing Organisation, tuomio 8.11.2005, Kok. 2005, s. I-9543, 55 kohta).

- 52 Kun otetaan huomioon tämä määritelmä, pääasiassa kyseessä olevan maksun ominaispiirteiden osalta on todettava, että kuten yhteisöjen tuomioistuimen istunnossa esitetyistä huomautuksista ilmenee, kyseinen vero kannetaan muun muassa sellaisten moottorien käyttäjiltä, joita käytetään teollisuuskaasun toimittamiseksi putkissa korkeapaineella, mikä edellyttää paineistusasemien käyttämistä. Lisäksi mainitun veron piiriin kuuluvat lukuisat teollisuustoiminnot, joissa kyseisiä moottoreita käytetään.
- 53 Näin ollen juuri kyseisten moottorien toiminta ja niiden energian kulutus muodostavat verotettavan tapahtuman riippumatta siitä, mikä on moottoreiden käyttöaine tai energianlähde. Koska mainittua veroa ei kanneta valtion rajan ylittämisen vuoksi, se ei näin ollen liity tavaroiden tuontiin tai vientiin.
- 54 Asiassa C-41/05 esitettyyn kolmanteen kysymykseen on siis vastattava, että käyttövoimavero, joka kohdistuu muun muassa moottoreihin, joita käytetään teollisuuskaasun toimittamiseen putkissa korkeapaineella, ei ole EY 25 artiklassa tarkoitettu vaikutukseltaan vastaava maksu.

Neljäs kysymys

- 55 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on jo korostanut, perustamissopimuksen järjestelmässä EY 90 artikla täydentää määräyksiä, jotka koskevat tullien ja vaikutukseltaan vastaavien maksujen poistamista. Kyseisen määräyksen tarkoituksena on turvata tavaroiden vapaa liikkuvuus jäsenvaltioiden välillä normaalein kilpailuehdoin poistamalla kaikenlaiset protektionistiset toimet, jotka voivat johtua muista jäsenvaltioista peräisin olevia tuotteita syrjivien sisäisten verojen tai maksujen soveltamisesta (asia 168/78, komissio v. Ranska, tuomio 27.2.1980, Kok. 1980, s. 347, Kok. Ep. V, s. 1, 4 kohta; asia 169/78, komissio v. Italia, tuomio 27.2.1980, Kok. 1980, s. 385, 4 kohta ja asia 171/78, komissio v. Tanska, tuomio 27.2.1980, Kok. 1980, s. 447, 4 kohta).

- 56 On vielä todettava, että vero tai maksu, joka perustuu sellaiseen yleiseen sisäiseen verojärjestelmään, joka kattaa järjestelmällisesti samojen objektiivisten perusteiden mukaisesti tietyn tyyppiset tuotteet riippumatta niiden alkuperästä tai niiden käyttötarkoituksesta, kuuluu EY 90 artiklan soveltamisalaan (ks. mm. asia 90/79, komissio v. Ranska, tuomio 3.2.1981, Kok. 1981, s. 283, 14 kohta; asia C-163/90, Legros ym., tuomio 16.7.1992, Kok. 1992, s. I-4625, Kok. Ep. XIII, s. I-53, 11 kohta ja asia C-17/91, Lornoy ym., tuomio 16.12.1992, Kok. 1992, s. I-6523, 19 kohta).
- 57 Pääasiassa kyseessä olevan käyttövoimaveron osalta on korostettava, ettei se kohdistu erityisesti tai eriytetysti tuonti- tai vientitavaroihin, kun otetaan huomioon se, että se liittyy teollisuusyritysten, kaupan ja rahoituksen alan yritysten sekä maatalousyritysten harjoittamaan taloudelliseen toimintaan eikä tavaroihin sellaisinaan.
- 58 Lisäksi on huomautettava, että pelkästään sen perusteella, että myönnetty vapautus koskee maakaasun toimittamiseen käytettäviä moottoreita, ei voida osoittaa, että mainittu vero on syrjivä, koska, kuten yhteisöjen tuomioistuimen istunnossa esitetyistä huomautuksista ilmenee, maakaasu ei ole teollisuuskaasua vastaava tuote tai teollisuuskaasun kanssa kilpaileva tuote.
- 59 Neljänteen kysymykseen on siis vastattava, että käyttövoimavero, joka kohdistuu muun muassa moottoreihin, joita käytetään teollisuuskaasun toimittamiseen putkissa korkeapaineella, ei ole EY 90 artiklassa tarkoitettu syrjivä sisäinen vero tai maksu.
- 60 Kun otetaan huomioon asiassa C-41/05 esitettyihin kolmanteen ja neljänteen kysymykseen annetut vastaukset, kyseisessä asiassa esitettyyn viidenteen kysymykseen ei ole tarvetta vastata.

Oikeudenkäyntikulut

- 61 Pääasioiden asianosaisten osalta asioiden käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisissa tuomioistuimissa vireillä olevien asioiden käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisten tuomioistuinten asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Kunnallista tai maakunnallista käyttövoimaveroa koskevaa vapautusta, joka myönnetään ainoastaan maakaasulaitoksissa käytettävien moottoreiden osalta eikä muiden teollisuuskaasujen yhteydessä käytettävien moottoreiden osalta, voidaan pitää EY 87 artiklassa tarkoitettuna valtiontukena. Ennakkoratkaisua pyytäneiden tuomioistuinten on arvioitava, ovatko valtiontuen olemassaoloa koskevat edellytykset täyttyneet.
- 2) Pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen verovapautuksen mahdollisella lainvastaisuudella ei valtiontukea koskevan yhteisön oikeuden perusteella voi olla vaikutusta itse veron laillisuuteen, joten yritykset, joilla on velvollisuus suorittaa kyseinen vero, eivät voi vapautua kyseisen veron suorittamisesta tai saada sitä palautetuksi vetoamalla kansallisissa tuomioistuimissa siihen, että myönnetty vapautus on lainvastainen.

- 3) **Käyttövoimavero, joka kohdistuu muun muassa moottoreihin, joita käytetään teollisuuskaasun toimittamiseen putkissa korkeapaineella, ei ole EY 25 artiklassa tarkoitettu vaikutukseltaan vastaava maksu.**

- 4) **Käyttövoimavero, joka kohdistuu muun muassa moottoreihin, joita käytetään teollisuuskaasun toimittamiseen putkissa korkeapaineella, ei ole EY 90 artiklassa tarkoitettu syrjivä sisäinen vero tai maksu.**

Allekirjoitukset